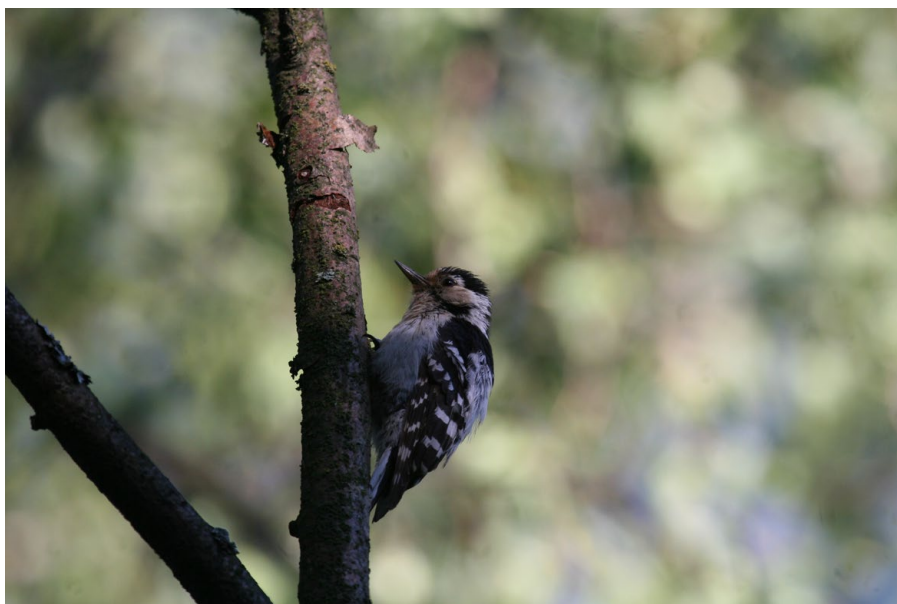

SALON TEIJON MATILDAN TAMMIPUISTON ASEMAKAAVA-ALUEEN LUONTOTYYPPI JA KASVILLISUUS- SELVITYS 2021

Pikkutikka havaittiin alueella

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Aineisto ja menetelmät.....	3
3. Tutkimusalue.....	4
4. Tulokset.....	4
4.1 Alueen luontotyytit ja kasvillisuus	4
5. Yhteenveto.....	7
6. Lähteet ja kirjallisuus.....	8
7. Liitteet	9

1. Johdanto

Salon kaupunki tilasi kesällä 2021 Suomen Luontotieto Oy:ltä Salon Teijon alueella sijaitsevan Matildan Tammipuiston asemakaava-alueen luontoarvojen perusselvityksen. Selvitys liittyy hankkeen ympäristösuunnitteluun ja ympäristövaikutuksiin liittyviin perusselvityksiin. Tehtävän yhteyshenkilönä on tilaajan puolella toiminut yleiskaava-arkkitehti Marjo Saukko-nen ja Suomen Luontotieto Oy:ssä Jyrki Matikainen.

2. Aineisto ja menetelmät

Tutkimusalueelta (karttaliite 1) selvitettiin Luonnonsuojelulain tarkoittamat suojeltavat luontotyytit (Luonnonsuojelulaki 1996/1096, 29§), Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (1996/1093, 10§) ja Vesilain (Vesilaki 587/2011) suojelemaa pienvesikohteet, kuten lähteet ja purot. Selvitys sisälsi myös uhanalaisten luontotyyppien (Kontula ym 2018) inventoinnin. Maastotyöt toteutettiin Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohjeen (Pääkkönen 2000) mukaisesti.

Luontotyyppiselvitys, jonka yhteydessä tehtiin myös kasvillisuusselvitys, tehtiin 27.8.2021. Tämän lisäksi alueelle tehtiin yhdessä Salon kaupungin edustajien kanssa maastokatselmus 8.9.2021. Ajankohdasta johtuen (syksy) pesimälinnustosselvitystä tai muita lajistosselvityksiä ei voinut enää tehdä.

Selvityksen maastotöistä vastasi FM, biologi Jyrki Matikainen Suomen Luontotieto Oy:stä. Raportin taittoi Eija Rauhala. Selvityksessä käytetyn karttamateriaalin luovutti tilaaja käyttöömmee. Ennen maastoinventointia selvitettiin onko alueelta olemassa aiemmin julkaistua luontotietoa. Kyseiseltä alueelta on jonkin verran julkaistua luontotietoa mm. linnuista ja selkärangattomista sekä putkilokasveista, mutta alueen luontotyypeistä ei julkaistua tietoa ole. Alue rajautuu Teijon kansallispuistoon, jonka luontoarvoista on runsaasti julkaistua tietoa.

Alueen itäpuolella on luontoarvoiltaan merkittävä purootko Teijon kansallispuiston alueella

3. Tutkimusalue

Tutkimusalue sijaitsee Salon kaupungin Matildedalin kylässä. Alue rajautuu itä- ja koillisosiltaan Teijon kansallispuistoon ja muilta osin jo rakennettuun vanhaan kyläalueeseen. Koko alue on joko metsää tai puoliavointa, hyvin harvapuustoista puistomaista aluetta. Alue on vielä 1960 luvulla ollut avointa peltoa ja niittyä ja tämän jälkeen alue on metsittynyt. Vanhasta peltohistoriasta muistuttavat vielä vanhat sarkaojat. Osalle alueesta on istutettu tammia. Kasvimaantieteellisesti alue kuuluu hemiborealiseen vyöhykkeeseen, jota myös tammivyöhykkeeksi kutsutaan. Tammivyöhykkeelle tyypillisiä ympäristöjä ovat jalopuulehdot sekä runsaslajiset niityt. Tutkimusalueella ei ole jalopuulehtoja eikä niittyä, mutta yksittäisiä tammen (*Quercus robur*) taimia alueella kasvaa ja alueen puistomaiseen osaan on myös istutettu tammia. Metsäiselle alueelle on levinnyt muutamia pähkinäpensaita (*Corylus avellana*) kansallispuiston puolelta, jossa pähkinäpensaita kasvaa runsaammin.

4. Tulokset

4.1 Alueen luontotyytit ja kasvillisuus

Alue jaettiin kahteen lohkon kuvauksen helpottamiseksi. Jako perustuu alueen maankäyttöön ja metsänhoitoon eikä se noudata kasvillisuustyyppien rajoja. Lohkorajaus on esitetty karttaliitteessä 1.

Lohko 1

Lohkon yksi alue on hoidettua, puistomaista aluetta, jolle on istutettu tammia ja myös muutamia saarnia (*Fraxinus exelcior*) ja vaahteroita (*Acer platanoides*). Alue rajautuu eteläosiltaan Tullintiehen ja koillispuolelta ja itäpuolelta yhtenäiseen lohkon 2 metsäkuvioon. Alueen aluskasvillisuus on voimakkaasti kulttuurivaikutteista ja paikoin typensuosijalajien, kuten maitohorsman (*Ebilobium angustifolium*) dominoimaa. Osa alueesta on heinävaltaista ja val-

Lohkon 1 aluskasvillisuus on paikoin typensuosijalajien dominoimaa

talajeina kasvaa mm. hietakastikkaa (*Calamagrostis epigejos*), niittynurmikkaa (*Poa pratensis*) ja nurmilauhaa (*Deschampsia cespitosa*). Puiden välissä on muutamin kohdin hiekkapohjaisia kuivempia laikkuja, joissa kasvaa jonkin verran ketolajistoa kuten kissankelloa (*Canpanula rotundifolia*), piennarmataraa (*Galium* × *pomeranicum*), ahomansikkaa (*Fragaria vesca*) ja särmäkuismaa (*Hypericum maculatum*). Alue on harvennettu kesällä 2021 ja pensaskerros on alueella niukkaa. Alueen pensaskerroksen lajistoon kuuluu mm. tuomea (*Prunus padus*) ja vadelmaa (*Rubus idaeus*). Aiemmin tiheät tuomikasvustot on alueelta kokonaan kaadettu. Lohkon luoteisosassa on kapea vanha tieura, jonka varrella on muutamia hiekkapohjaisia ketolaikkuja. Laikkujen ketolajistoon kuuluu mm. ahomansikkaa, ahomataraa (*Galium boreale*), rätvänää (*Potentilla erecta*), hopeahanhikkia (*Potentilla argentea*) ja alueella kasvoi myös muutamia mäkikervakoita (*Viscaria vulgaris*). Pääosin tämänkin alue on kuitenkin reheväkasvuisten typensuosijalajien dominoimaa.

Lohko 2

Lohko käsittää metsittyneen ja pensoittuneen entisen peltoalueen, joka rajautuu kansallispuiston alueen vankempipuustoiseen puronvarsirinteeseen. Koko alue on lehtipuuvaltaista sekametsää, joka tyypiltään on luokiteltavissa kulttuurilehdoksi. Varsinaista lehtolajistoa alueella kuitenkin kasvaa varsin vähän, ja suuri osa maapohjasta on tiheän puuston varjostuksen vuoksi lähes kasvitonta. Puusto on rauduskoivuvaltaista (*Betula pendula*), mutta alueella kasvaa myös runsaasti raitaa (*Salix caprea*) sekä pihlajia (*Sorbus aucuparia*) ja muutamia vaahteroita ja kuusia (*Picea abies*). Pensaskerroksessa tuomi muodostaa tiheitä kasvustoja muutamin paikoin ja muuhun pensaskerroksen lajistoon kuuluu niukkana kasvava punaherukka (*Ribes rubrum*). Alueelta löytyi myös kolme pientä pähkinäpensasta. Vieraslajeihin luettavaa isotuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*) kasvaa alueen luoteisreunalla. Lehtolajeista alueella kasvaa niukkana sudenmarjaa (*Paris quadrifolia*), lehtoarhoa (*Moehringia trinervia*), jänönsalaattia (*Lactuca muralis*) sekä lehtonurmikkaa (*Poa nemoralis*). Muusta lajeista mainittakoon hieman runsaampana kasvava lillukka (*Rubus saxatilis*). Muutamaa mustikkaa (*Vaccinium myrtillus*) lukuun ottamatta varvut puuttuvat alueelta täysin. Lohkojen 1 ja 2 välissä on haketuspaik-

Yleiskuva lohkon 1 eteläpäästä

ka, jonka ympäristö on hyvin rehevöitynyttä ja paikalla kasvaa tiheä nokkoskasvusto (*Urtica dioica*). Lohkon alueella on runsaasti lahoavaa pientä lehtipuustoa ja alueella havaittiin ruokaileva pikkutikka. Puuston nuoruuden vuoksi kolopuita ei alueella ole, muutamaa lahoppökkelöä lukuun ottamatta.

Lohkon 2 alueella kasvaa sudenmarjaa

Lohkon 2 tiheää lehtipuuvesaikkaa

5. Yhteenveto

Tutkimusalueella ei ole Luonnonsuojelulain 29§ mukaisia suojeltavia luontotyyppejä. Myöskään Vesilain (Vesilaki 587/2011) tarkoittamia suojeltavia pienvesiä ei alueella ole, kuten ei myös uhanalaisia luontotyyppejä (Kontula ym 2018). Lohkon 2 alue on osittain kulttuurilehtoa, mutta sekundäärimetsänä se tuskin täyttää lehdon määritelmää Metsälain 10 § mukaisena erityisen arvokkaana elinympäristönä. Uhanalaista kasvilajistoa ei alueella havaittu ja alueen metsän nuoruudesta johtuen esim. vaatehienä kääpäsienilajistoa ei alueella havaittu. Lohkon 2 alueella on runsaasti lahoavaa pienpuustoa ja alueella havaittiin ruokaileva pikkutikka. Ajankohdasta johtuen pesimälinnustoselvitystä tai muita lajistosiselvityksiä ei ollut mahdollista tehdä. Lepakoille sopivia talvehtimispaikkoja, kuten luolia tai syviä louhikoita ei alueella ole. Alueella ei ole pysyvän pesän rakentavien petolintujen pesiä. Alueella ei ole perinnebiotooppeja, eikä vanhaan asutukseen viittaavaa kasvilajistoa havaittu. Haitallisiin vieraslajeihin kuuluva lupiini on levinnyt alueelle.

Lohkon 1 istutettuja tammia ja vaahteroita

6. Lähteet ja kirjallisuus

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46, 2. korj. painos, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Geologian tutkimuskeskus GTK 2018. Maaperäkartta 1:20 000/1:50 000 ja kallioperäkartta 1:200 000. <http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara>
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. ja Syrjänen, K. (toim.). 2009. Suomen uhanalaiset sammalet. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas. 347 s.
- Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisuja (No 4). 142 s. BirdLife Suomi. Suomen ympäristökeskus
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus. Tapio. Hämeenlinna.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005: Suuri pohjolan kasvio. Tammi. Helsinki.
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.
- Ryttäri, T. & Kettunen, T. 1997: Uhanalaiset kasvimme. – Suomen Ympäristökeskus. Kirjayhtymä Oy. Helsinki.
- Ryttäri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. 2012 (toim). Suomen uhanalaiset kasvit. Tammi, Helsinki
- Sierla L., Lammi, E., Mannila, J. ja Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö -sarja, nro 742. Ympäristöministeriö, Helsinki 2004. 113 s.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura -arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus.
- Valkama, Jari, Vepsäläinen, Ville & Lehikoinen, Aleks 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnon-tieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. <http://atlas3.lintuatlas.fi>. ISBN 978-952-10-6918-5. Sähköinen versio.

Karttaliite 1. Tutkimusalue ja lohkorajaus

